

Sygn. akt III Cz 344/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia Sądu Okręgowego: Henryk Brzyżkiewicz

Sędziowie Sądu Okręgowego: Andrzej Dyrda

Barbara Braziewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2019 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku I. L.

o odebranie oświadczenie o odrzuceniu spadku

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na zarządzenie Przewodniczącego Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 31 lipca 2018 r., sygn. akt I Ns 212/18

postanawia:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

SSO Barbara Braziewicz SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Cz 344/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 31 lipca 2018r. Przewodniczący w Sądzie Rejonowym w (...) zwrócił wniosek I. L. o odebranie oświadczenia spadkowego, albowiem pomimo wezwania przedstawiciela ustawowego wnioskodawczynie K. L. do przedłożenia aktu zgonu spadkodawcy w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku, przedstawiciel ustawowy małoletniej nie wykonał tego zobowiązania.

Jako podstawę zwrotu wniosku wskazano art. 130 § 1 zd. 1 i § 2 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na to zarządzenie złożyła wnioskodawczynie, która wniosła o jego uchylenie i nadanie biegu sprawie.

Zarzuciła naruszenie art. 130 k.p.c. wskazując, iż przedstawicielka ustawowa wnioskodawczynie złożyła w dniu 21 czerwca 2018r. informację o numerze PESEL oraz kserokopię aktu zgonu spadkodawcy, ponieważ tak została poinformowana w Biurze Podawczym Sądu Rejonowego w (...). Nadto podniosła, że oryginalny odpis aktu zgonu spadkodawcy był już złożony w Sądzie Rejonowym w (...) do akt postępowania w sprawie o odrzucenie spadku przez K. L., a w szczególności był również złożony do sprawy o zezwolenie na dokonanie czynności prawnej w imieniu małoletniej I. L., toczącej się również przed tym Sądem pod sygn. akt IV Nsm 258/18. Ponadto podała, że po otrzymaniu przedmiotowego zarządzenia dołączyła oryginalny odpis aktu zgonu spadkodawcy do akt sprawy w dniu 3 września 2018r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy było w pełni uzasadnione.

Przede wszystkim na wstępie należy wskazać, że wniosek złożony w postępowaniu nieprocesowym jako inicjujący to postępowanie, winien odpowiadać wymaganiom wskazanym w art. 511 § 1 k.p.c., tj. czynić zadość przepisom o pozwie wskazanym w art. 187 k.p.c. oraz wymogom stawianym pismom procesowym, a to na zasadzie art. 126 i następnym k.p.c. Natomiast co do zwrotu wniosku w postępowaniu nieprocesowym stosuje się przepisy art. 130 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i dokonuje się go wówczas, gdy po wezwaniu do usunięcia braków formalnych wniosku składanego w tym trybie, nie może on otrzymać prawidłowego dalszego biegu.

Nadto w zakresie składania oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku stosuje się art. 640 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 641 § 1 – 4 k.p.c., przy czym jedynie art. 641 § 3 k.p.c. wymaga, aby przy oświadczeniu złożyć wypis aktu zgonu spadkodawcy, z tym że nie jest to jednak warunek formalny złożenia wniosku. Żaden z tych przepisów nie przewiduje wymogu złożenia do wniosku o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku - aktu zgonu spadkodawcy. Także przepis art. 643 k.p.c. nie przewiduje takiego wymogu. Ponadto obowiązujący na chwilę wniesienia przedmiotowego wniosku § 158 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2015r., poz. 2316 ze zm.), jak również o identycznej treści aktualnie obowiązujący przepis § 190 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019r. - Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2019r., poz. 1141), przewidywał i przewiduje jedynie to, że jeżeli składający oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku nie złożył odpisu aktu zgonu spadkodawcy, to sąd określi mu odpowiedni termin, a do czasu złożenia tego dokumentu nie dokonuje się zawiadomień określonych w art. 643 k.p.c.

Powyższe zestawienie obowiązujących w tym zakresie przepisów prowadzi do wniosku, iż w żaden sposób nie można zwrócić wniosku o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku złożonego do sądu bez dołączonego do niego wypisu aktu zgonu spadkodawcy, ponieważ nie jest to wymóg formalny wniosku. Co więcej w zaistniałej sytuacji należy takie oświadczenie odebrać od osoby wnioskującej, z tym że tylko dalszy bieg sprawy w tym zakresie jest uzależniony od złożenia odpisu aktu zgonu spadkodawcy, ponieważ brak tego dokumentu uniemożliwia tylko dokonanie już w trakcie toczącego się w tym zakresie postępowania - zawiadomień opisanych w art. 643 k.p.c. (porównaj w tym zakresie: P. Pruś, Komentarz, Kodeks postępowania cywilnego, Tom 2 (art. 506 – 1217) pod red. M. Manowskiej, Warszawa 2011r., s. 256 – 257, oraz: A. Zieliński, Komentarz, Kodeks postępowania cywilnego, pod redakcją A. Zielińskiego, Warszawa 2014r., s. 1195, a także: T. Żyżnowski: Komentarz do art. 641 Kodeksu postępowania cywilnego, teza 2).

Konkludując należy stwierdzić, że brak wypisu aktu zgonu spadkodawcy nie jest warunkiem formalnych złożenia wniosku ani oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (art. 640 § 2 k.p.c., art. 641 § 3 k.p.c. oraz art. 643 k.p.c.).

Reasumując w świetle powyższego zażalenie wnioskodawcy musiało odnieść skutek, dlatego zarządzenie uchylono na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c., art. 398 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

SSO Barbara Braziewicz SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Andrzej Dyrda